

CSR-RAPPORT

2009

LINDEX

OM RAPPORTEN

För fjärde året publicerar Lindex sin CSR-rapport som omfattar aspekter kring miljö, etik, socialt ansvar och mänskliga rättigheter. Om inte annat anges, avser all data i rapporten 2009. Rapporten publiceras årligen under våren på företagets hemsida www.lindex.se och baseras på tillämpliga delar av Global Reporting Initiatives (GRI) version G3s riktlinjer för hållbarhetsrapportering. Urval av innehåll har gjorts utifrån både GRI:s principer och från synpunkter som har framförts av intressenter som följer utvecklingen av Lindex CSR-arbete. För vissa miljönyckeltal saknas data för några regioner. Ett arbete pågår för att säkerställa att alla regioner mäter och rapporterar data på samma sätt. Nyckeltal som rör Lindex uppförandekodarbete är baserade på ett internt uppföljningssystem och resultatet är inte säkerställt med IT-stöd. Lindex CSR-rapport möter kraven för redovisningsnivå C enligt GRI:s regelverk. Ingen tredjepartsgranskning har genomförts.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

2	OM RAPPORTEN
3	VD OCH MILJÖCHEF HAR ORDET
4	VI BRYR OSS
6	OM LINDEX
7	STRATEGI OCH ORGANISATION
8	SAMHÄLLENGAGEMANG
10	VÅRA MEDARBETARE
12	HÅLLBART MODE
14	SOCIALT ANSVAR VID PRODUKTIONEN
23	ETIK
24	MILJÖ
30	VÅRA PRODUKTER
32	TRE FRÅGOR

Ett inspirerande hållbart mode

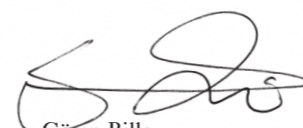
På Lindex arbetar vi med hållbarhet som en del av den dagliga verksamheten. Det är viktigt för oss att tillverkningen av våra plagg sker under goda förhållanden. Vi arbetar för att minska energiåtgången och tänker och agerar hållbart i vårt sätt att driva affärer. Att våra kunder är nöjda med oss som företag är en förutsättning. För fjärde året publicerar vi vår CSR-rapport och jag kan stolt konstatera att vårt arbete ger resultat.

Det är tack vare våra medarbetare som vi lyckas med vårt hållbarhetsarbete. De är engagerade på alla nivåer och det ger oss en enorm kraft att fortsätta göra vår del av branschen så hållbar som möjligt. Till grund för Lindex CSR-arbete ligger FNs företagsinitiativ Global Compact 10 principer för ansvarsfullt företagande.

Under året som har gått har vi bland annat initierat Lindex Energijakt. Ett initiativ där vi samlat alla våra miljöaktiviteter som sparar el. Bara på ett år har vi lyckats minska elförbrukningen i våra 85 jämförbara svenska butiker med 858 MWh. I den vinnande butiken, Gislaved, minskades förbrukningen med 17 procent. Det har varit en fantastisk upplutning kring vår energijakt, som fortsätter under 2010 i samtliga våra butiker. Målet är att minska elförbrukningen med i genomsnitt 10 procent.

För mig som VD är det med stor glädje jag kan konstatera att vi under de senaste åren har kommit långt med vårt hållbarhetsarbete. Jag vill därför rikta ett stort tack till alla som bidragit. Kom ihåg att allt du gör har betydelse.

Göteborg i april 2010

Göran Bille,
VD Lindex

Hållbarhet - en del av det dagliga arbetet

Under året som gått har vi på Lindex arbetat både i stort och smått för att verka för en mer hållbar utveckling.

Vi har haft stort fokus på vattenfrågan och tagit fram och implementerat en ny miljökod hos våra leverantörer med egna våtprocesser. Vattenfrågan är viktig för oss och något som vi ska arbeta mycket kring även under kommande år.

Att göra det enkelt och naturligt att ha med hållbarhetsfrågorna i det dagliga arbetet är något som vi hela tiden strävar efter och jobbar med att förbättra.

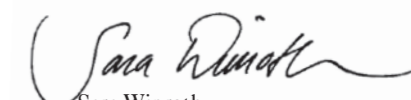
Under året har vi påbörjat arbetet med att ta fram ett nytt IT-system för uppföljning av uppförandekodarbetet, vilket i förlängningen ger alla inblandade i inköpsprocessen ett enklare verktyg för uppföljning och dialog gällande uppförandekodförhållanden i varje enskild fabrik. IT-systemet implementeras under 2010.

Att ha en öppen dialog med våra intressenter är viktigt för oss. Under 2009 gjorde frilansjournalisten Mats Wingborg en studie av tre svenska företag, varav ett var Lindex. Uppdraget kom bland annat från SwedWatch och resulterade i rapporten "Vägar till ett bättre arbetsliv". Rapporten visar att Lindex står för ett sätt att arbeta som påverkar många arbetare och som skapat bättre arbetsmiljö och arbetsvillkor, men att problematiken kring facklig organisering, låga löner och övertid fortfarande kvarstår. Dessa frågor är viktiga och något som vi fortsatt arbetar med. Vi ser mycket positivt på granskningen och rapporten som både är saklig och på ett bra sätt belyser de svårigheter och utmaningar vi står inför.

Vi på Lindex arbetar med hållbarhetsfrågorna som en del av det dagliga arbetet och tillsammans verkar vi för en mer hållbar situation. Vi hoppas att du som läsare av årets CSR-rapport får en bra inblick i hur vi jobbar och vad vi åstadkommit under året.

Trevlig läsning!

Sara Winroth,
Miljöchef och CSR-kommunikatör, Lindex

Förbättra miljön och påverka andra på bästa sätt

Människan har alltid anpassat sig efter miljön för att kunna leva på jorden, men de senaste 100 åren har miljön fått anpassa sig efter människornas behov av plats på jorden. Små saker och vanor kan göra stor skillnad. Att ta bussen till jobbet, att byta vanliga lampor till lågenergilampor eller att hoppa över plastpåsen när man handlar är små saker som gör stor skillnad.

Vi frågade våra medarbetare hur de bröt sina gamla vanor och vad de gör för att ta hänsyn till miljön i sin vardag. Det är ganska enkelt. Vi bryr oss – gör du?

1. Cissi Andersch, Sverige

Mitt första steg... jag komposterar och återvinner allt vårt avfall hemma. Jag använder också medhavd tygpåse när jag handlar mat.

Nästa steg för mig är att jag har utmanat mina kollegor i en "no impact vecka". Under en vecka ska vi utmana varandra för att se hur enkelt vi kan påverka och få varandra till att ändra beteenden och invanda mönster. Det ska bli väldigt spännande!

2. Nina Haugen, Norge

Mitt första steg... var att installera en värmepump hemma. Jag åker också kollektivt eller samåker till jobbet varje dag.

Nästa steg är att köpa en elbil nästa gång jag byter bil. Det är miljövänligt och så slipper jag alla köer till och från jobbet eftersom man då har vissa förmåner som egen trafikfil.

3. Tuulia Pärkö, Turkiet

Mitt första steg... har varit att inte tvätta mina kläder efter att ha använt dem en gång. Oftast räcker det att vädra kläderna då de sällan är smutsiga efter en gångs användning. Jag har också slutat att torktumla och lufttorka alltid.

Nästa steg blir att skaffa ett mer miljövänligt värmesystem till mitt hus på landet som värms upp med olja.

4. Hong Chojfay, Sverige

Mitt första steg... är att jag, i den mån det går, köper närproducerat, ekologiskt och rättvisemärkt mat. Jag konsumerar också

mindre och skänker eller säljer saker istället för att bara kasta dem.

Nästa steg blir att lufttorka mina kläder.

5. Sara Bergström, Kina

Mitt första steg... har varit att ta tunnelbanan eller bussen till jobbet. Jag försöker också använda tåg eller buss vid längre resor och undvika flyg.

Nästa steg blir att påverka min omgivning att ta hänsyn till miljön i allt de gör.

6. Gabriella Bjärneroth, Sverige

Mitt första steg... är att jag aldrig längre använder torktumlaren utan lufttorkar mina kläder.

Nästa steg blir att använda tvättbollar som ersättning för tvättmedel och sköljmedel som är stora miljöbovar.

7. Marianne Beck Heien, Norge

Mitt första steg... har varit att jag återvinner allt som kan återvinnas. Det vill säga matavfall, papper, glas, plast, metall m m. Jag åker också kollektivtrafik till jobbet.

Nästa steg blir att minska än mer på varmvattnet hemma. Jag måste också bli bättre på att släcka lampor hemma.

8. Suman Tripathi, Bangladesh

Mitt första steg... är att inte slänga papper med en tom baksida. Jag använder alltid båda sidorna av pappret innan de lämnas till återvinning. Jag är också noga med att stänga av min dator när den inte används samt att stänga av air-condition när jag lämnar ett rum eller min bostad. Här i Bangladesh återvinns så mycket det går, då vi måste ta tillvara på resurserna.

Nästa steg är att fortsätta tänka på miljön i allt jag gör.

9. Mridula Dixit, Indien

Mitt första steg... har varit att byta ut alla ljusrörslampor till annan typ av lågenergilampor. Det sparar upp till 30 procent i energiförbrukning. Jag är också duktig på att återvinna och har tillsammans med mina medarbetare på kontoret i Indien, kommit överens om att vi ska halvera vår pappersförbrukning under detta år.

Nästa steg är att jag ska få en liten bebis.

Jag är skyldig mitt ofödda barn att ge henne en bättre miljö att andas och leva i. Därför är miljöhänsyn otroligt viktigt för mig framöver.

10. Natalia Chuda, Tjeckien

Mitt första steg... är att jag alltid åker kollektivt till jobbet. Jag använder enbart ekologiska kosmetikprodukter.

Nästa steg blir att spara på vattenförbrukningen, både hemma och på kontoret.

11. Samuel Weber, Finland

Mitt första steg... har varit att släcka lamporna när jag lämnar ett rum. Jag stänger också av all hemelektronik på huvudströmbrytaren på natten och när jag inte är hemma, så att apparaterna inte står på i standby-läge.

Nästa steg för mig är att jag nu undersöker vilka av lamporna hemma som kan bytas ut till ledbelysning. Jag måste också bli bättre på att ta med mig tygkasse när jag handlar mat.

12. Mats Olsson, Sverige

Mitt första steg... har varit att välja bort varor med onödigt stora förpackningar. De kostar mycket energi att tillverka, transportera och inte minst att ta hand om efteråt. Jag har också sett över min energiförbrukning hemma. Det är viktigt att inte ha onödiga energislukare igång för jämnas.

Nästa steg är att jag väntar med spänning på utvecklingen av solceller i olika former där vi effektivt kan ta tillvara på solenergin och använda den i vår vardag.

13. Ingallil Ulvdell, Sverige

Mitt första steg... är att vi använder Bra Miljöval el hemma. Det är el som utvinns ur förnyelsebara energikällor som sol, vind, biobränsle och äldre vattenkraft.

Nästa steg blir att försöka bli bättre på att ta hand om mat som inte går åt och se till att det äts upp. På det sättet sparar jag både pengar och miljö. Vi håller också på och byter ut våra fönster hemma till nyare, mer energieffektiva fönster.

Detta är Lindex

Lindex är en av norra Europas ledande modekedja med cirka 400 butiker i Sverige, Norge, Finland, Baltikum, Tjeckien, Ryssland, Slovakien och Mellanöstern.

Vår affärsidé - att erbjuda ett inspirerande prisvärt mode - har lett till en snabb internationell expansion de senaste åren och en stark försäljningsutveckling. Sortimentet omfattar flera olika koncept inom dammode, damunderkläder, barnkläder och kosmetik. Förutom försäljning i våra butiker säljer Lindex även mode via Internet i Sverige och Danmark.

Designat mode

Den första Lindexbutiken slog upp sina dörrar 1954 i Göteborg, i Sverige. Den stad där Lindex fortfarande har sitt huvudkontor. Idag jobbar det drygt 4 500 medarbetare inom företaget.

Företagets mode designas av våra egna designers. Lindex äger inga egna fabriker utan samarbetar med cirka 250 leverantörer, främst i Asien. Vi har produktionskontor i våra största produktionsländer. Sammanlagt uppskattar Lindex att produktionen av företagets plagg sysselsätter över 135 000 personer.

En del av Stockmann-koncernen

Lindex ägs av det finländska börsnoterade detaljhandelsbolaget Stockmann, som är noterat på finska OMX-börsen. Stockmannkoncernens totala försäljning uppgick 2009 till 2 miljarder euro. För ytterligare information om Stockmann och finansiell information om Lindex gå in på www.stockmann.com eller Stockmanns årsredovisning som finns att ladda ner på Stockmanns hemsida.

Viktiga hållbarhetshändelser under 2009

- Lindex inför plastpåsar av återvunnen plast i samtliga Lindexbutiker.
- Företaget initierar "Lindex Energijakt" som syftar till att spara energi och därmed minimera företagets koldioxidutsläpp.
- Rekordinsamling till Cancerfondens Rosa Bandet-kampanj då hela 6,3 miljoner kronor samlades in av Lindex och dess kunder.
- Lindex mottog pris av BGMEA, Bangladesh Garment Manufacturing Association för företagets insatser i Bangladesh under 2009, särskilt när det gäller Lindex miljö- och CSR-arbete i landet.
- Minskning av flygtransporter med 25 procent jämfört med föregående år.
- Miljöcertifiering, enligt miljöfyrtorn, av 12 butiker i Norge.
- Genomfört miljöinspektioner med fokus vattenrening, miljöledning, kemikaliehantering hos leverantörer som färgar och trycker.

NYCKELTAL	2009	2008
Omsättning	524 MEUR	540 MEUR
Bruttomarginal	63 %	64 %
Resultat efter skatt	45 MEUR	23 MEUR
Antal butiker	395	365

Hela organisationen för hållbara affärer

För Lindex innebär arbetet med företagets sociala ansvar, Corporate Social Responsibility (CSR), arbete inom fem olika områden – arbete för förbättrade arbetsvillkor hos leverantörerna, arbetsmiljöarbete i den egna organisationen, miljöarbete, etikfrågor och förhållningssätt vad gäller mänskliga rättigheter. I praktiken går arbetet inom de här områdena hand i hand med varandra samtidigt som det är väl integrerat med våra dagliga affärer.

Alla företagets avdelningar har ett ansvar att sätta egna hållbarhetsmål och införliva CSR-strategierna i sitt arbete. Vi har ingen CSR-avdelning. Vi har istället medarbetare som är anställda att jobba med olika aspekter av CSR på olika avdelningar inom Lindex. De har som arbetsuppgift att coacha, rådge och guida alla medarbetare när det gäller hållbarhetsfrågor. Det här arbetssättet tror vi är bäst för att CSR verkligen ska bli en del av affären och inte bara något som vi gör på en speciell avdelning.

Långsiktiga riktlinjer

Till grund för styrningen av Lindex långsiktiga CSR-arbete har företaget ställt upp riktlinjer inom nio olika nyckelområden, bland annat uppfyllelse av uppförandekoden, olika former av miljöpåverkan och kommunikation. På Lindex hemsida www.lindex.se kan du läsa mer om dessa riktlinjer och nyckelområden.

CSR-organisation

Det yttersta ansvaret för Lindex CSR-arbete har Lindex verkställande direktör som till sin hjälp har en CSR-ledningsgrupp. Här ingår medlemmar ur koncernledningen samt Lindex inköpsutvecklingschef och produktionskontorschef. Tillsammans ansvarar de för att strategiskt driva CSR-arbetet på Lindex.

Lindex Social Compliance Manager arbetar på inköpsavdelningen på huvudkontoret i Göteborg med att utveckla, implementera

och driva Lindex arbete med uppförandekoden och rådge och coacha design- och inköpsavdelningarna i deras arbete. På alla produktionskontor har Lindex egna CSR-inspektörer, totalt åtta stycken, som arbetar med att kontrollera, utbilda och coacha leverantörerna i både miljöarbete och förbättrade arbetsvillkor.

Lindex Environmental Manager arbetar från kommunikationsavdelningen på huvudkontoret. Via ett nätverk av medarbetare i hela organisationen ansvarar de tillsammans för att utveckla Lindex miljöarbete.

Samarbete och kommunikation med våra intressenter

För att hela tiden utveckla och förbättra vårt hållbarhetsarbete har vi en kontinuerlig dialog med intressentgrupper. Tillsammans diskuterar vi vad Lindex kan förbättra ur ett ansvarsperspektiv och hur och vad intressenter vill att Lindex rapporterar och kommunicerar.

Lindex deltar i olika lokala nätverk, så kallade Brand Meetings, i Turkiet, Bangladesh, Indien och Kina. Tillsammans med andra internationella modeföretag diskuterar och samarbetar vi för att föra CSR-arbetet framåt. I Turkiet, Indien och Bangladesh är vi också aktiva i Round Tables. Det är en liknande form av gruppering, där även fackföreningar och regeringsrepresentanter ingår, som har som uppgift att arbeta med frågor som rör landets arbetsrätt och arbetsmiljö för att föra utvecklingen framåt.

CSR-MISSION

Lindex agerar idag med morgondagen i åtanke. Vi tar inte bara ansvar för våra produkter, utan genom vårt långsiktiga hållbarhetsarbete agerar vi för goda arbetsförhållanden, en hållbar miljö, god etik och mänskliga rättigheter.

Lindex stöder FN initiativet Global Compact

Sedan 2003 är Lindex en av deltagarna i FNs företagsinitiativ Global Compact. Genom vårt deltagande stöder och förbinder vi oss att följa tio principer inom fyra huvudområden: mänskliga rättigheter, arbetsförhållanden, miljö och antikorrupktion. Mer information om Global Compact finns på www.unglobalcompact.org. Där kan man också följa vårt arbete med att förverkliga de tio principerna.

Lindex blev under 2009 nominerad till Svenska Publishing-priset för sin CSR-rapport.

Åtaganden för en bättre värld

Idag finns det en växande övertygelse om att enda sättet att minska fattigdomen i världen är att skapa en hållbar ekonomisk och social utveckling. Samtidigt är det omöjligt att lösa klimatfrågan utan att lösa fattigdomsproblematiken.

På Lindex är vi övertygade om att enda sättet att uppnå det är genom ett samarbete mellan den offentliga och den privata sektorn, där vi har en roll att spela. Vårt viktigaste bidrag är naturligtvis genom att framgångsrikt utveckla vår affär och att säkerställa att det görs på ett hållbart sätt.

Lindex vill också ge någonting tillbaka till de länder där vi har verksamhet och produktion. Vi fokuserar vårt samhällsengagemang på projekt som är viktiga för de platser vi har en koppling till och kunskap om. Det kan till exempel vara projekt för barn och kvinnor, utbildningar eller vattenprojekt. På det sättet tror vi att vår insats får störst effekt.

Totalt skänkte Lindex 2,5 miljoner kronor under 2009, vilket är cirka en procent av företagets vinst, till olika samhällsprojekt runtom i världen.

Lindex är engagerade i samhällsprojekt över hela jordklotet och det här är några av de projekt som vi har varit engagerade i under 2009.

Rosa Bandet

Lindex är en av huvudsponsorerna till Cancerfondens Rosa Bandet-kampanj som har som mål att samla in pengar till bröstcancerforskningen samt att öka medvetenheten om bröstcancer. Dessutom går en del av pengarna till Bröstcancerförningarnas Riksorganisation som arbetar med stöd till drabbade och de anhöriga. Totalt samlade Lindex och våra kunder in 6,3 miljoner kronor under året.

Runda Upp

Sedan 2006 driver Röda Korset och modebranschen gemensamt insamlingsprojektet Runda Upp. Under året har kunderna erbjudits att runda av slutpriset uppåt i Lindex butiker i Norge och Sverige och därmed bidra till Röda korsets verksamhet.

Kvinna till Kvinna

Tillsammans med lokala kvinnoorganisationer i konflikttrabbade länder stödjer Kvinna till Kvinna utsatta kvinnor att bli aktörer istället för offer.

Genom Lindex stöd har Kvinna till Kvinna bland annat startat en syateljé i Armenien där unga kvinnor, som har utsatts eller riskerar att utsättas för trafficking, fått utbildning och jobb.

Shanghai Sunrise

Sedan många år stöttar Lindex barn i Kina med deras skolgång genom organisationen Shanghai Sunrise. 2009 kunde tio elever fullfölja sina studier tack vare ekonomiskt stöd från Lindex produktionskontor i Shanghai.

School of Hope

På School of Hope får barn från slumområdet i Dhaka i Bangladesh utbildning, något de aldrig annars skulle ha fått en möjlighet till. På skolan går cirka 200 barn från förskola till årskurs 5. Skolan startades 1990 och Lindex har varit engagerad i skolan under många år.

Mitt liv

Mitt Liv arbetar för ökad mångfald och integration på den svenska arbetsmarknaden och genom mentorskap, utbildning och vidgade kontaktnät vill Mitt Liv öppna dörrar för unga kvinnor med invandrabakgrund. Några av Lindex medarbetare i Sverige är med i ett mentorskapsprogram med ungdomar från Mitt Liv.

Skänker kläder

Lindex skänker kontinuerligt kläder som har tagits fram som prover. Både i försäljningsländerna och i produktionsländerna har dotterbolagen avtal med olika organisationer som kläderna skänks till. I Indien skänker företaget bland annat till Goonj, en lokal organisation som jobbar med olika sociala projekt, men ofta med fokus på kvinnor och barn.

I Indien skänker Lindex leverantörer även tygrester som Goonj använder för att göra hygienartiklar till kvinnor i byar och slumområden.

Delaktiga medarbetare med tydlig vision

Lindex värnar om att vara en bra arbetsgivare. För att kunna attrahera och utveckla medarbetare strävar vi efter att erbjuda en inspirerande och säker arbetsmiljö. Att arbeta på Lindex ska vara stimulerande, utmanande och roligt. Vi vill skapa delaktighet kring målsättningar och planering.

Gemensamma värderingar som används av alla Lindexmedarbetare över hela världen ger vägledning för hur vi ska arbeta och uppträda. Vi vill att alla medarbetare ska känna att Lindex är en plats där våra unika personligheter värderas och uppskattas.

Lindex värderingar:

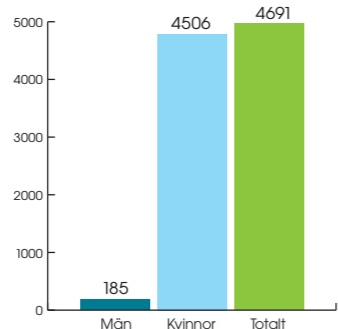
FASHION IS FUN!

- Vi inspirerar våra kunder
- Vi tror på hållbarhet
- Vi har en vinnarattityd
- Vi drivs av lönsamhet
- Vi har ett passionerat engagemang

Medarbetare över hela världen

Den 31 december 2009 hade Lindex 4 691 medarbetare i 10 länder, vilket är en liten ökning mot föregående år. Eftersom en stor del av våra medarbetare arbetar deltid var antalet årsanställda 2 570, mot föregående år då Lindex hade 2 699 årsanställda. Cirka hälften är anställda i Sverige och resterande på Lindex övriga marknader.

FÖRDELNING ANDEL KVINNOR/MÄN I LINDEX-KONCERNEN

Mångfald på arbetsplatsen

Lindex är ett internationellt modeföretag som ser kulturell mångfald som en konkurrensfördel där alla medarbetare förenas i en passion för mode, kunder och handel.

Våra medarbetare speglar till stor del företagets målgrupp. 96 procent av medarbetarna är kvinnor och medelåldern är 32 år. För oss är det viktigt med en jämlik arbetsplats men på grund av vår verksamhet är det svårt att uppnå en jämn könsfördelning. Att ha en bra balans mellan kvinnor och män är positivt och något som vi strävar efter.

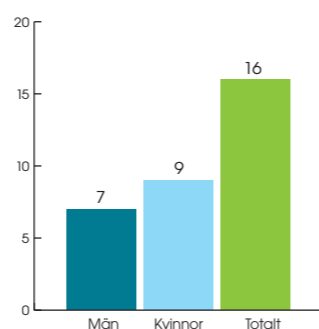
Vi värderar och utvecklar våra medarbetares arbetsinsats och kompetens oavsett ålder eller etnisk tillhörighet och Lindex värnar om att vara ett attraktivt företag för både kvinnor och män. Vi arbetar efter en jämställdhets- och mångfaldsplan som revideras vart tredje år. Ett aktivt jämställdhets- och mångfaldsarbete bidrar till ökad motivation och trivsel bland anställda som i sin tur ökar vår konkurrenskraft och lönsamhet. Arbetet med att främja mångfald och lika rättigheter och möjligheter i arbetslivet är även en del i vår strävan att vara en attraktiv arbetsgivare med en god arbetsmiljö för alla.

Delaktiga medarbetare med tydliga mål

I november 2009 genomfördes en medarbetarundersökning på Lindex huvudkontor. Nästan 400 medarbetare svarade på enkäten och svarsfrekvensen var 77 procent. Målsättningen är nu att fortsätta det arbetet och utöka undersökningen ytterligare.

Målet med undersökningen är att fånga upp hur Lindex medarbetare uppfattar sin arbetssituation, sin närmaste ledare samt hur delaktiga

ANDEL KVINNOR/MÄN I LINDEX LEDNINGSGRUPP

de känner sig i Lindex mål och strategier.

Undersökningen visade att mer än 90 procent är stolta över att jobba på Lindex och är positiva till sin arbetsplats. Den visade också att över 70 procent känner sig delaktiga i Lindex mål och strategier.

Dialog med facket

Lindex har ett öppet och nära samarbete med facket. I Sverige, Norge och Finland finns fackliga representanter som träffas i ett årligt organiserat möte i ett så kallat EWC-

råd. Då diskuteras frågor som arbetsmiljö, personalfrågor, värderingar m m. Vår verksamhet i Tjecken och Slovakien är fortfarande för små för att kunna ingå. I Baltikum och Ryssland tas fackliga frågor upp i så kallade Working Councils som Stockmann arrangerar.

Lindex har under året inte haft några konflikter med fackförbunden.

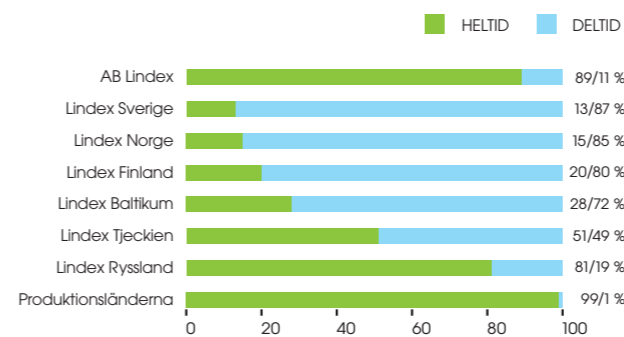
Tydligare ledarskap

Lindex Academy är samlingsnamnet för

vidareutveckling inom Lindex. Genom Lindex Academy skapar vi större förståelse, engagemang och kunskap som är viktigt för att medarbetarna ska kunna utveckla Lindex.

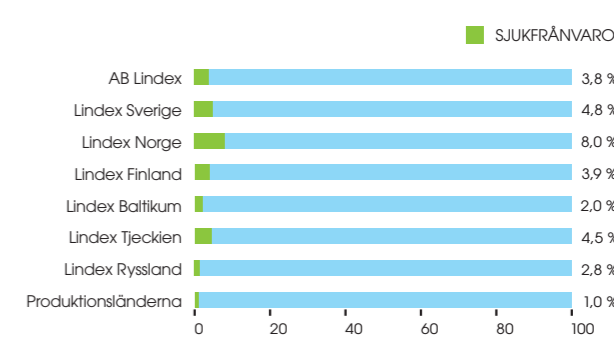
Viktiga satsningar som gjorts under året är att stärka och förbättra ledarskapet på Lindex. En ny ledarsyn har tagits fram och introducerats i hela koncernen. En fortsättning av ledarsynen är att skapa en feedbackkultur. På arbetsplatser där man vågar ge och ta emot feedback skapas förutsättningar för utveckling av verksamheten och individen.

ANTAL HELTIDS/DELTIDSANSTÄLLDA/LAND

* Lindex Slovakien öppnade i september 2009 och det finns därmed ingen statistik för hela året.

SJUKFRÅNVARO/LAND

Hallå där...

EVILJA GASPARE, HUMAN RESOURCE I BALTIKUM

Hur uppfattas Lindex som arbetsgivare i Baltikum?

I dagsläget är vi en väldigt attraktiv arbetsgivare i Baltikum. Det har varit ett tufft 2009 i Baltikum och det är få företag som växer och anställer i dessa tider. Att vi öppnar nya butiker och visar resultat i Baltikum, gör människor nyfikna på Lindex.

På Lindex jobbar vi mycket med våra värderingar som vägleder våra medarbetare till att ta egna beslut, hur vanligt är det med värderingar i Baltikum?

Det är inte speciellt vanligt. Men vi på Lindex här i Baltikum gillar våra gemensamma värderingar väldigt mycket. Det hjälper oss när vi söker nya medarbetare så att vi får in rätt människor som delar Lindex värderingar. De hjälper oss också i det dagliga arbetet.

Vad tycker du är det bästa med att jobba på Lindex?

Vårt gemensamma koncept som är helt unikt samt våra värderingar som jag använder mig mycket av i mitt arbete på Lindex.

Hållbarare bomullsodling

Vi vill bidra till att minska den negativa miljöpåverkan av bomullsodlingen. Det gör vi på två sätt; dels genom att förbättra den konventionella bomullsodlingen men också genom att främja ekologisk bomull och köpa och använda den till Lindex produkter.

För att vara med och bidra till en förbättring av bomullsodlingen av den konventionella bomullen är vi medlemmar i Better Cotton Initiative (BCI). BCI har som mål att få den konventionella bomullsodlingen, mindre skadlig både för miljön och för människorna som arbetar med den. Detta ska uppnås genom att konstbevattningen, användningen av bekämpningsmedel och konstgödsel sker på ett smartare sätt, så att förbrukningen minskar. Läs mer om BCI på www.bettercotton.org.

Ekologiskt

Vi har använt ekologiskt odlad bomull sedan 2007 och ett ekologiskt utbud finns på samtliga avdelningar. Alla plagg med

ekologisk bomull är märkta med etiketten "Organic Cotton by Lindex". Vår satsning på ekologisk bomull har ökat och under 2010 har vi satt som mål att producera en och en halv miljon plagg med ekologisk bomull.

All ekologisk bomull som vi använder är certifierad av det internationella certifieringsorganet Control Union.

Organic Exchange

Lindex är medlem i organisationen Organic Exchange, vars uppgift är att främja ekologisk bomullsodling. Läs mer om Organic Exchange på www.organicexchange.org.

Visste du att en stor miljöpåverkan sker när plaggen nått konsumenterna?

Här är några tips för att minska energiförbrukningen.

- Ofta räcker det med att vädra ditt plagg istället för att tvätta det.
- När du tvättar, kör full maskin och på låg temperatur, 30 grader räcker ofta.
- Torktumla inte utan lufttorka.

På Lindex nya tvätttrådsetiket uppmanar vi alla våra kunder att sänka tvätttemperaturen och att undvika torktumling.

Industrihampa - ett mer hållbart alternativ.

Hallå där...

ULRIKA HEDBERG,
INKÖPSUTVECKLARE PÅ LINDEX

Vad händer just nu inom hållbara material?

Inom modebranschen tittar man mycket på att använda fibrer med mindre miljöbelastning. Återvinning av material börjar också bli stort. Det ger minskad energi-, råvaru- och kemikalieanvändning.

Vad gör vi på Lindex?

Vi har som miljömål för 2010 att köpa in 1,5 miljoner plagg i ekologisk bomull och att testa och utvärdera material som återvunnen polyamid och polyester. Vi har jobbat intensivt med att ta fram olika rutiner som gör det lättare för vår design- och inköpsavdelning att köpa in produkter med minsta möjliga påverkan på miljön. Hela tiden strävar vi efter att hitta nya arbetssätt, alternativa material och bättre transportvägar. Det handlar också om att designa mode på ett hållbart sätt. Vi har till exempel inga plagg och material som behöver kemtvättas. Det här med hållbart mode har många dimensioner.

Nytt för 2010 är att vi provar Tencel som är konstfibrer baserad på trämassa. Fördelen är att kemikalierna som används vid fiberframställningen återvinns.

Vad ser du som den största utmaningen?

Eftersom många av de länder vi arbetar med inte har kommit så långt när det gäller hållbarhet så har vi under året haft fokus på att sprida kunskap till våra leverantörer. De måste också ta ansvar och bli mer delaktiga i processen.

Under våren 2010 kommer leggings i återvunnen polyamid till våra butiker, kan du berätta mer om det?

Ja, det stämmer. Vi har tagit in två olika modeller i totalt åtta färger i vårt sortiment. Återvunnen polyamid är tillverkad av textillavfall från produktionen. Materialet sönderdelas och smälts ner till ny polyamid.

Vilka andra material tror du att vi kommer att få se mer av i framtiden?

Jag tror att vi kommer få se mer av återvunnen polyester, polyamid och bomull. Jag hoppas också på att få se mer hampa. Hampan skulle kunna ersätta bomull i vissa produkter. Den behöver inga insektsmedel eller konstgjorda gödningsmedel. Dessutom växer den snabbt och kan odlas i varierande klimat.

Vartför finns det inte fler produkter gjorda av hampa?

I dagsläget finns det inte så mycket att tillgå eftersom det är förbjudet att odla hampa i vissa länder. Drogstämpeln på 70-talet fick många länder att förbjuda all hampodling. Processen för att få fram fibrerna är också väldigt arbetskrävande.

Tror du att bomull helt kommer att försvinna?

Nej, men odlingen måste ske på ett bättre sätt. Därför stödjer vi Better Cotton Initiative, en organisation som vill medverka till att den konventionella bomullsodlingen blir mindre skadlig och att det ska bli mer lönsamt att odla ekologisk bomull.

Vi väljer våra leverantörer med omsorg

På Lindex arbetar vi för att leverantörerna ska ha goda förhållanden och att ständiga förbättringar sker i fabrikena som vi använder.

Eftersom Lindex inte äger några egna fabriker samarbetar vi med cirka 250 leverantörer som producerar i drygt 400 fabriker. På det sättet är vi med och skapar arbetstillfällen för över 135 000 arbetare huvudsakligen i Asien, och då främst i Kina, Indien, Bangladesh, Pakistan och Turkiet. I Europa producerar vi en stor del av vårt sock- och strumpsortiment i länder som Italien och Turkiet. I tvätt-rådsetiketten i Lindex plagg står alltid vilket land som det är producerat i.

Uppförandekod för våra leverantörer

Genom den uppförandekod som alla Lindex leverantörer förbinder sig att följa, ställer vi krav på grundläggande arbetsförhållanden. Vi väljer våra leverantörer med omsorg och utför såväl annonserade som oannonserade inspektioner. Eftersom det är viktigt att leverantören själv äger den kunskap som behövs för att kunna driva förbättringsarbete i rätt riktning och få det långsiktigt hållbart, lägger vi stor vikt vid utbildning, workshops, dialog och samsyn. Uppförandekodresultatet är en parameter vid de återkommande leverantörs- och fabriksutvärderingar som inköpsavdelningen kontinuerligt gör.

Närhet underlättar vårt CSR-arbete

Lindex har produktionskontor i Istanbul i Turkiet, New Delhi i Indien, Karachi i Pakistan och Dhaka i Bangladesh och Shanghai, Hongkong och Guangzhou i Kina. Genom våra egna produktionskontor kommer vi närmare produktionen vilket underlättar arbetet med att säkerställa att produktionen sker under acceptabla förhållanden. Givetvis vill vi som företag att våra produkter tillverkas på ett bra sätt.

Lindex största inköpsmarknader 2009

Produktionsland	Procent
Kina	42%
Bangladesh	13%
Indien	9%
Turkiet	9%
Italien	7%

På Lindex hemsida www.lindex.com kan du ladda ner en lista över Lindex produktionsländer.

”Idag lägger Lindex dubbelt så mycket tid på att informera och utbilda som att inspektera. Vi informerar, utbildar och ger råd till såväl leverantörer, fabriksägare, fabrikenas mellanchefer och arbetsledare som till enskilda fabriksarbetare.”

Swati Sharma, Lindex CSR-medarbetare i Indien

Dagliga kontroller

Vi besöker dagligen fabriker och leverantörer och pratar med arbetarna som tillverkar våra produkter. Vi gör inte enbart inspektioner i fabrikena utan även i arbetarbostäderna, i matsalen där arbetarna äter, i sjukrummet på fabriken, i barnpassningslokaler och övriga lokaler och områden där arbetarna vistas.

Dokumentation är A och O

Vi kontrollerar att de uppgifter som fabriksledningen lämnar till oss, både i form av dokumentation men även muntligen, stämmer överens med den bild som arbetarna ger under intervjuerna som sker både enskilt och i grupp. Mycket går ut på att korskontrollera att det fabriksledningen sagt och de dokument de visar för oss verkligen stämmer överens med den bild vi får av situationen när vi gör den fysiska inspektionen av fabriken och den bild arbetarna ger under intervjuerna. All fakta som ges från olika källor både munt-

liga och skriftliga måste stämma överens för att vi ska kunna få en sanningsenlig bild av hur situationen ser ut.

– Vikten av komplett och sanningsenlig dokumentation är en grundförutsättning för att vi ska kunna göra en rättvis bedömning av läget i fabriken. Vi är inte intresserade av att få se en tillrättalagd och fin, men falsk bild av fabriken, utan det vi är intresserade av är att se hur den verkliga situationen är så att vi sedan utifrån den kan börja förbättringsprocessen, säger Helen Fu som arbetar som CSR-medarbetare på Lindex produktionskontor i Shanghai.

Åtgärdsplan för ständig förbättring

I slutet av en inspektion upprättas en åtgärdsplan över de saker som behöver förbättras. Åtgärdsplanen innehåller även en tidsram för när åtgärderna senast ska vara genomförda. Åtgärdsplanen följs alltid upp med hjälp av en ny inspektion i

fabriken, nya arbetarintervjuer och möten med såväl leverantören och fabriksledningen. Vi har lärt oss att förbättringsprocessen många gånger kan ta lång tid. Även inspektörer från externa oberoende revisionsbolag kontrollerar regelbundet förhållandena hos Lindex fabriker.

Fabriksinspektioner

Alla fabriksinspektioner innehåller en rad fasta moment.

- Möte med fabriksledningen.
- Genomgång av dokumentation.
- Visuellt inspektion av fabrikslokaler.
- Intervju med arbetarna.
- Avslutande möte med fabriksledningen och upprättande av eventuell åtgärdsplan.

Lindex stopplista - när inget annat hjälper

Tyvärr finns det leverantörer och fabriker som efter ett tag inte längre är lika måna om att driva förbättringsprocessen gällande kraven i uppförandekoden.

Att ständigt förbättra för arbetarna i fabriker är själva grunden i vårt kodarbete och något som våra leverantörer måste vara angelägna om att göra. När inget annat hjälper använder vi oss av en så kallad stopplista. Att en fabrik placeras på stopplistan innebär att inga fler ordrar får placeras där tills dess att överenskomna åtgärder och förbättringar är genomförda. Stopplistan är Lindex sätt att sätta ner foten då dialog och andra verktyg inte når fram till de förbättringar och resultat som vi strävar efter.

Lagar finns men är dåligt implementerade

I många av Lindex produktionsländer finns arbetslagar och regler som ska säkerställa en god och säker arbetsmiljö, att arbetarna får lagstadgade löner, att det inte förekommer tvångs- eller barnarbete och att man inte arbetar för mycket övertid etc. Tyvärr har inte implementeringen av dessa lagar och regler kommit lika långt överallt.

Förbättringsprocess

För att tas bort från stopplistan och återigen kunna producera varor till Lindex krävs det att fabriken åtgärdar påvisade problem och fortsätter sin förbättringsprocess. Om en fabrik hamnar på stopplistan upprepade gånger avslutas samarbetet med fabriken eftersom Lindex inte då kan se att det finns en vilja att arbeta mot förbättring.

Att lämna en fabrik är aldrig en bra lösning utan är alltid vår sista utväg. Vi försöker så långt det är möjligt att på andra sätt lösa problemen och få fabriken att fortsätta sin förbättringsprocess.

Lindex CSR-medarbetare

Lindex lokalt anställda CSR-medarbetare är födda och uppvuxna i produktionslandet de inspekterar fabriker i och har i och med det goda kunskaper om de lokala förhållningarna i landet; det vill säga rådande kultur, lokala lagar och regler, arbetarnas faktiska situation i fabriker, lokala svårigheter och utmaningar, vilket är en stor fördel.

Genom att Lindex CSR-medarbetare pratar lokalt språk underlättas kommunikationen och gör det lättare att skapa förtroende hos arbetarna. Förutom lokalt modersmål behärskar alla CSR-medarbetare även engelska då det är lika viktigt att kunna kommunicera med Lindex inköpare, merchandisers och andra inom Lindex inköpsorganisation som med leverantörerna.

Våra CSR-medarbetare har olika bakgrund, några är ingenjörer, andra har arbetat i fabriker och flera har tidigare erfarenhet av CSR-frågor från andra företag. Alla nya inspektörer genomgår en intern kodutbildning och får därefter fortlöpande utbildning gällande miljö, lokal lagstiftning etc. Samtliga inspektörer genomgår också en SA 8000 inspektörskurs, en internationell certifieringsstandard för socialt ansvar.

Gemensam kod för större framsteg

Lindex är sedan 2004 med i Business Social Compliance Initiative (BSCI) som är ett branschöverskridande samarbete där över 450, i huvudsak europeiska, företag idag använder sig av en gemensam uppförandekod och sätt att genomföra fabriksinspektioner på. Genomförda inspektioner redovisas i en gemensam databas där man kan följa fabrikenas utveckling.

Att vi idag använder samma kod som över 450 andra företag anslutna till BSCI medför en rad positiva effekter för såväl oss som köpare, som för fabriker och leverantörerna.

En gemensam uppförandekod medför större gehör hos leverantörer och fabriksägare då vi har större köpkraft bakom våra krav än vi har som enskilt företag. Vi har på så sätt större möjlighet att påverka fabriker i positiv riktning. En fabrik som ser till att ha bra arbetsförhållanden har per automatik hundratals BSCI-medlemsföretag som potentiella kunder, vilket upplevs mycket positivt av leverantörerna.

Varje leverantör producerar ofta till flera företag inom BSCI. Tidigare innebar det flera olika uppförandekoder med olika innehåll och krav. Nu kan det räcka att fabriker följer en kod vilket underlättar för både fabriker och leverantörer.

Uppförandekoden behandlar följande områden

- Lagar och förordningar
- Organisationsrätt och rätten till kollektivförhandling
- Förbud mot diskriminering
- Löner och ersättningar
- Arbetstid
- Arbetsmiljö, hälsa och säkerhet
- Förbud mot barnarbete
- Förbud mot tvångsarbete
- Miljöfrågor
- Ledningssystem och dokumentation

Lokalt språk för starkare rättigheter

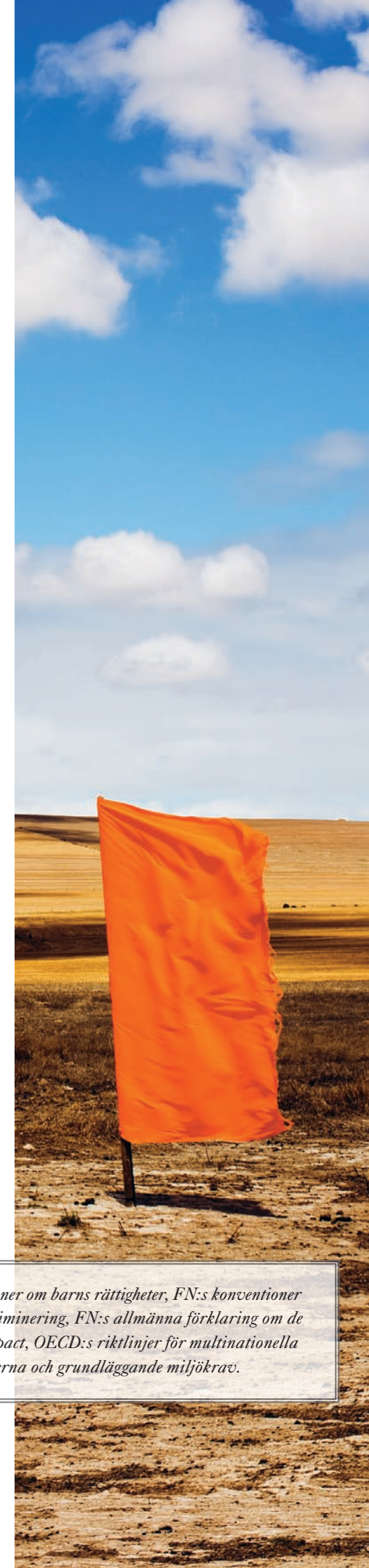
Uppförandekoden är översatt till lokalt språk och sätts upp i fabriken på lämplig plats, så att alla arbetare själva kan ta del av koden och på så sätt hålla sig informerade om sina rättigheter.

Viktigt att fabriker själva äger kunskapen och förmågan att förändra

Idag handlar CSR-arbetet som Lindex bedriver långt ifrån enbart om inspektioner och kontroller av fabriker. Idag är det fokus på utbildning och coaching av den enskilda fabriken. Målet är att fabriker själva ska komma så långt att de självmant arbetar med att förbättra förhållandena för sina egna anställda utan ständiga påtryckningar från Lindex. Angelägenheten hos den enskilda fabriken är helt avgörande för hur hållbart förbättringsarbetet blir i längden. Mycket handlar om att ge fabriker möjlighet att själva inhämta och äga den kunskap de behöver för att själva driva utvecklingen framåt i en positiv riktning. Vi ser att intresset hos leverantörerna ökar och att de idag är mer delaktiga och engagerade. Vi fortsätter att föra dialog och stötta fabriker genom återkommande seminarier och workshops, som antingen arrangeras av BSCI, Lindex eller andra organisationer och företag.

BSCI kodens krav bygger på FN:s konventioner om barns rättigheter, FN:s konventioner gällande avskaffandet av all form av diskriminering, FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, FN:s Global Compact, OECD:s riktlinjer för multinationella företag, de grundläggande ILO-konventionerna och grundläggande miljökrav.

På Lindex hemsida, www.lindex.se kan du ladda ned hela uppförandekoden.

Uppförandekodarbetets integrering i inköpsarbetet

Lindex strävar efter att uppförandekodansvaret ska vara en naturlig del i inköpsprocessen och en del av det dagliga arbetet för alla som är inblandade i inköpsprocessen.

Det är inte enbart CSR-inspektörerna på de olika produktionskontoren som är ansvariga för att uppförandekodarbetet efterlevs. Ansvaret ligger hos alla inblandade i inköpsarbetet. När våra inköpare och merchandisers visar leverantörerna att de lägger stor vikt på uppförandekodarbetet får vi större gehör hos leverantörer och fabriker.

Förutom att Lindex egna CSR-medarbetare besöker fabriker regel-

bundet har Lindex även 26 kvalitetskontrollanter som regelbundet är i fabriker för att kontrollera sömnadskvaliteten och då även ser över den synliga arbetsmiljön och att ingen minderårig arbetar i fabriken. Finns misstanke om att något inte står rätt till, rapporterar kvalitetskontrollanterna genast tillbaka till CSR-teamet som startar en utredning.

Lindex inköpsorganisation ser kontinuerligt över vilka nivåer leverantörerna ligger på och det är en del av den totala utvärderingen av leverantören. Om två leverantörer ger likvärdiga offerter när det gäller pris och kvalitet ska uppförandekodnivån avgöra vilken leverantör som får produktionen.

Förbud mot barnarbete

Lindex har länge arbetat för att motverka barnarbete och ser mycket allvarigt på detta.

Arbetsför ålder är den lagstadgade åldern för att börja arbeta i respektive land, som vanligtvis är 15 år. Enligt ILOs konventioner och FNs barnkonventioner är det minimum 14 år för vissa utvecklingsländer. I Kina är den arbetsföra åldern 16 år.

Idag är de flesta fabriker och leverantörer väl medvetna om vad som gäller och för att vara på den säkra sidan så anställs oftast ingen under 18 år. Trots det upptäcker vi vid enstaka tillfällen fall där arbetaren blivit anställd vid 15 års ålder istället för 16 och dessa fall bedöms då som barnarbete. Under 2009 upptäcktes

inga fall av barnarbete. Men händer detta försöker vi finna den bästa lösningen ur barnets perspektiv. Lindex har därför tagit fram en "Child Labour action plan" som följer de riktlinjer som Rädda Barnen tagit fram och som alltid utgår från barnets bästa.

För att upptäcka om det arbetar minderåriga i fabriker tittar Lindex inspektörer på en mängd saker. Inspektörerna kontrollerar bland annat alltid anställningskontrakt, id-kort, lönelistor, läkarintyg, närvarorapporter från produktionen etc. Alla Lindex medarbetare som besöker fabriker är alltid uppmärksamma på om någon ser för ung ut och rapporterar genast tillbaka till CSR-teamet om misstankar om barnarbete finns.

Starkt engagemang i hela affärsprocessen

Teamwork och en engagerad chef är svaret på hur man lyckas med att integrera uppförandekodarbetet med affären. Det har vi sett bevis på i Indien.

– Idag är det inte längre enbart den kodansvarige som pratar om bra arbetsförhållanden med leverantörerna, utan alla på Lindex kontor hjälper till inom ramen för sitt område, säger Mridula Dixit, Lindex produktionskontorschef i Indien.

– När alla som har kontakt med leverantören värnar om bra arbetsförhållanden blir

budskapet till leverantören tydligt; de förstår att detta är en del av affären, något vi värnar om och att de måste ha bra arbetsförhållanden för att få producera varor till oss.

– Vi har lyckats att få in kodarbetet som en naturlig del av det dagliga arbetet och det är därför vi lyckats så bra, säger Mridula Dixit.

Swati Sharma som är CSR-medarbetare i Indien menar att alla kan bidra i det dagliga arbetet.

– Idag är alla på kontoret engagerade och delaktiga; merchandisers, kvalitetskontrollanter och till och med chauffören som brukar köra mig till fabriken som ska inspekteras. Medan jag går in i fabriken har chauffören koll utanför och informerar mig omedelbart om fabriksägaren försöker föra ut arbetare de inte vill att jag ska träffa bakvägen. Det är viktigt att alla arbetare är på plats när jag är där så att jag får en fullständig bild av hur situationen är.

Återkommande fabrikskontroller är nödvändigt, men en betydande orsak till att kodförhållandena hos Lindex indiska leverantörer har förbättrats avsevärt under det senaste året är att alla på kontoret har med kodarbetet som en parameter i den dagliga dialogen med leverantörerna.

”Vi har lyckats att få in kodarbetet som en naturlig del av det dagliga arbetet och det är därför vi lyckats så bra.”

Mridula Dixit, Lindex produktionskontorschef i Indien

Uppförandekodresultat 2009

Lindex är medveten om riskerna för överträdelser mot uppförandekoden och arbetar aktivt för att koden ska efterlevas till fullo av alla leverantörer och fabriker. En kombination av inspektioner, utbildningar och avstängningar har under året lett till framsteg.

Under 2009 har Lindex totalt genomfört 274 inspektioner. Utav dem är 192 initiala, det vill säga första inspektioner hos en leverantör och 82 återinspektioner. 199 är

genomförda av Lindex egna inspektörer och 75 är genomförda av externa bolag. Vid en fabriksinspektion görs bedömning av 13 olika områden, varje område får ett resultat 0, 1, 2 eller n/a, beroende på hur väl kraven är uppfyllda. När varje del i koden fått ett resultat (0-2 eller n/a) görs en slutbedömning av fabriken.

Lindex stopplista

Under 2009 har 24 fabriker funnits på stopplistan. Överträdelserna har exempelvis gällt

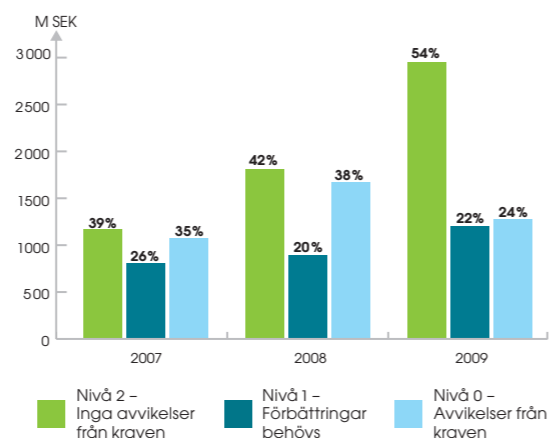
ofullständiga eller motsägelsefulla dokument vilket bland annat fått följdproblem att kravet på minimilön inte gått att verifiera eller att leverantören använt fabriker, som inte blivit inspekterade och godkända av Lindex, för delar av sin produktion.

Utbildningsaktiviteter

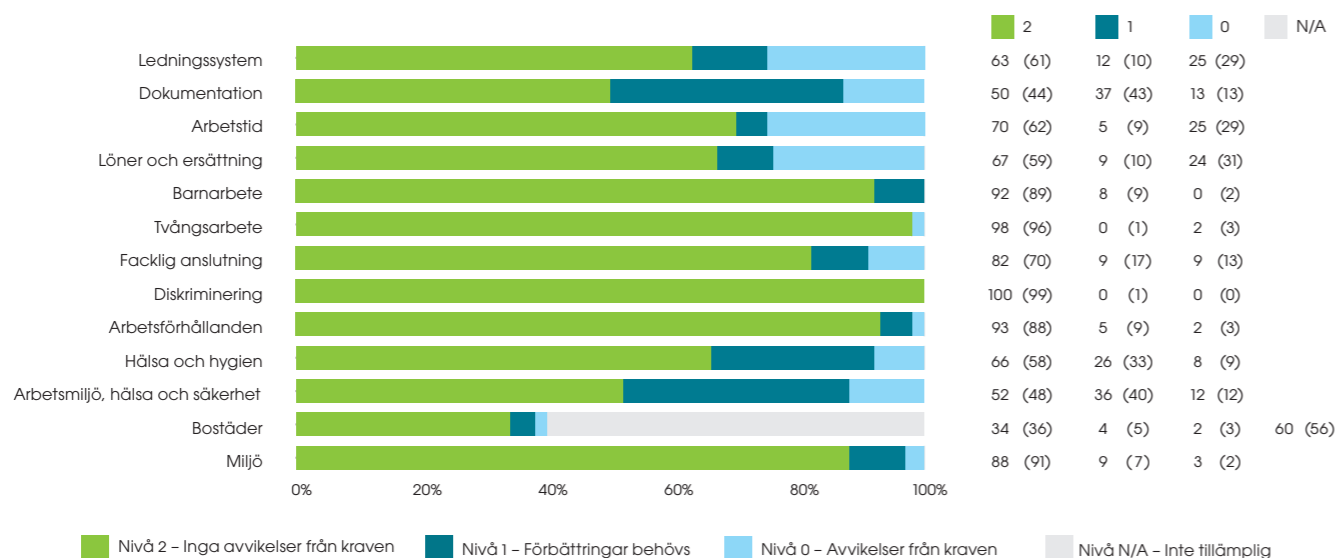
Under året 2009 deltog sammanlagt 157 leverantörer och fabriker i olika utbildningsaktiviteter initierade dels av Lindex och dels av BSCI.

KODRESULTATETS TOTALA FÖRDELNING FÖR ÅR 2007-2009* BASERAT PÅ INKÖPSVÄRDE.

NIVÅER PÅ UPPFÖRANDEKODOMRÅDE PÅ AKTIVA LEVERANTÖRER PER DEN 31 DEC 2009*

*Siffrorna är baserade på ett internt uppföljningssystem och resultatet är inte säkerställt med IT-stöd. Siffror inom parentes visar motsvarande siffror per den 31 december 2009.

Vägar till ett bättre arbetsliv

Under året 2009 besökte frilansjournalisten Mats Wingborg två av Lindex leverantörer i Indien som under flera år arbetat tillsammans med Lindex och steg för steg förbättrat arbetsvillkoren för arbetarna i sina fabriker.

På uppdrag av SwedWatch, Fair Trade Center och Svenska Kyrkan, gjorde Mats en jämförelse av tre svenska företags olika strategier för att skapa bättre villkor i fabriker som används för produktion i utvecklingsländerna.

För att skapa sig en så rättvisande bild som möjligt besökte Mats Wingborg fabriker på plats i Indien och pratade med såväl arbetarna som fabriksledningen och även med Lindex medarbetare i Indien.

"Lindex representerar en strategi som

påverkar många arbetare och som skapat bättre arbetsmiljö och arbetsvillkor", skriver Mats i sin slutkommentar i rapporten. Han påpekar samtidigt att Lindex arbete inte lett till att stärka den fackliga organisationen, att övertid fortfarande är vanligt förekommande samt att Lindex tydligare behöver sträva efter att alla arbetare ska erhålla så kallad levnadslön.

Rapporten heter Vägar till ett bättre arbetsliv och finns att ladda ned på Lindex hemsida www.lindex.se.

Löner i fokus för bättre levnadsförhållanden

De kodområden som vi under 2009 ser flest framsteg inom är samtidigt de områden som vi fortfarande har störst svårigheter och utmaningar med då det gäller överträdelser av uppförandekodens krav.

Dessa områden är ledningssystem, dokumentation och arbetstid. Andra områden i koden som vi ser stora utmaningar i är kravet om facklig anslutning och att den lön som betalas ut ska täcka grundläggande behov och vara en så kallad levnadslön.

Dokumentation

Ett vanligt problem hos leverantörerna är att det finns stora brister när det gäller dokumentation, vilket ger allvarliga följdproblem. Det kan till exempel handla om att det inte finns kopior på alla anställdas id-kort eller att lönelistor är undermåliga. Det gör det svårt att verifiera uppfyllelse av krav i koden såsom att rätt lön blir utbetald, att inte minderåriga jobbar i fabriken eller att övertidsarbete inte sker.

Leverantörerna bedöms som att de inte uppfyller kravet i koden på de områden där inte tillräcklig dokumentation finns. Genom seminarier och workshops med leverantörerna jobbar Lindex för att öka kunskapen om vikten av bra dokumentation. Lindex ger också utbildning till ansvariga personer på fabriker.

Ledningssystem

Problem med ledningssystem kan bestå i att det finns dåliga rutiner för kontroll av den egna fabriken, kontroll av underleverantörer, att det saknas ansvariga personer för ledningssystemet eller att det saknas interna policys.

Lindex arbetar med utbildning av fabriksledningen för att de ska kunna göra interna kontroller av sin leverantörskedja. Vi lägger stor vikt vid att fabriker ska ha fungerande ledningssystem och ger råd och stöd för att förbättra situationen.

Arbetsstid

Den tillåtna arbetstiden enligt kraven i

uppförandekoden är maximalt 48 timmar i veckan plus 12 timmar övertid. Utbrett övertidsarbete som överskrider kraven i koden är ett stort problem i så gott som alla länder där Lindex har produktion.

Övertidsarbete är ett svårt problem att komma tillrätta med eftersom det finns flera anledningar till att det uppstår. Dels uppger arbetarna i fabriker att de vill arbeta övertid för att tjäna mer pengar. I fall där arbetarna arbetar långt hemifrån vill de kunna jobba mycket under en intensiv period för att sedan kunna resa hem. Dels tjänar så klart leverantören på att ha övertidsarbete i sin fabrik eftersom produktionen på så sätt går upp. Lindex ledtider utgör en risk för övertid. För att minimera risken görs en produktionskapacitetsbedömning innan orderläggning.

Löner och ersättning

Problem med att inkorrekt lön betalas ut är ett problem hos många leverantörer. Enligt uppförandekoden ska leverantörerna, som minimikrav, betala landets lag-

stadgade minimilön till arbetstagarerna i ► fabriker. Den största andelen av överträdelser handlar om att rätt övertidsersättning inte betalas ut. I de flesta länder ska enligt landets lagar till exempel övertidsarbete kompenseras med dubbel ersättning. Lindex arbetar hårt för att förbättra utbetalningarna av övertidsersättningen hos leverantörerna eftersom det i längden också minskar behovet och viljan från både arbetstagar och arbetsgivare till övertidsarbete.

Andra problem kan handla om att produktionsjournaler och närvarojournaler inte stämmer överens, vilket gör att arbetad tid inte kan verifieras och inspektörerna inte kan säkerställa att rätt lön utbetalats. Att inte leverantörerna ger semester och ledigheter enligt landets lagar är ett annat problem.

Under 2009 har oberoende källor pekat på att den lagstadgade minimilönen i många länder inte täcker grundläggande behov och inte räcker till för att försörja en familj. Eftersom vi på Lindex anser att det är rimligt att den lön som en fabriksarbetare tjänar ska gå att leva på, det vill säga att den ska täcka kostnader för boende, mat, sjukvård, skolgång för barnen, samt visst sparande arbetar vi aktivt för att säkerställa att alla fabriksarbetare får minst lagstadgad minimilön, rätt ersättning för eventuell övertid etc. Är det så att den lagstadgade minimilönen inte är lika med en lön som täcker relevanta levnadskostnader, för vi en dialog med leverantören för att denne ska kompensera arbetarna för detta.

Vi ser löner och ersättningar som ett prioriterat område att jobba för förbättringar inom.

Facklig anslutning

Rättigheten att ansluta sig fackligt med tillhörande möjlighet att förhandla kollektivt är en grundläggande och mycket viktig rättighet som Lindex värnar om. Tyvärr är den fackliga organiseringen svag i många av Lindex produktionsländer och de bakomliggande orsakerna är komplexa och ofta mångbottnade.

I många av fabriker som Lindex använder finns idag fungerande arbetarkommittéer där arbetarna ges möjlighet till dialog med fabriksledningen. Dessa kommittéer är på intet sätt ett likställt alternativ till en fungerande fackförening och ska inte heller ses som ersättning av sådan. Att ha möjlighet att ansluta sig fackligt och kunna förhandla kollektivt är ett primärt mål, men det är arbetarnas eget ansvar att etablera fackföreningar. Lindex ansvar är att ställa krav på leverantören att värna om att rättigheten inte kränks.

På Lindex hemsida, www.lindex.se kan du läsa mer om Lindex uppförandekodmål samt följa status för den. Du kan också läsa mer om nyckelområden och riktlinjer för Lindex långsiktiga CSR-arbete samt vår riskanalys.

God etik – en viktig del i det dagliga

Ärlighet, integritet och rent spel ska känneteckna vår verksamhet. Genom Lindex etikpolicy arbetar vi med att motverka alla former av korruption, inklusive utpressning och mutor.

Alla våra medarbetare ska ha en tydlig hållning när det gäller mutor, gåvor, representation och företagshemligheter. Det är heller inte tillåtet för våra leverantörer att ge någon form av gåvor eller andra förmåner till våra medarbetare.

Vi arbetar med Lindex etikpolicy, både för våra medarbetare och för våra leveran-

törer. Policyn finns tillgänglig på Lindex intranät för samtliga medarbetare. Våra leverantörer informeras och undertecknar policyn när de börjar arbeta tillsammans med oss.

Etik – en del av vardagen

En viktig del av vårt etikarbete är kontinuerlig utbildning. Det sker bland annat en gång om året för alla medarbetare på företagets produktionskontor. Genom en workshop får medarbetarna ett förtydligande om vilka regler som gäller. Det är tillsammans med våra medarbetare som vi kan motverka kor-

ruption, utpressning och mutor. Det är också viktigt med god etik i våra butiker och det finns därför med som en del i den årliga säkerhetsutbildningen.

Företagets koncernsäkerhetschef fungerar som oberoende rådgivare för varje medarbetare som behöver hjälp, råd eller förklaringar om företagets etikpolicy eller gällande lagar.

För att motverka och komma tillrätta med brott mot gällande lagar eller mot Lindex etikpolicy kan våra medarbetare rapportera överträdelser mot uppsatta etikregler till närmaste chef eller anonymt via mail.

Hallå där...

JERKER ENGSTRAND,
KONCERNSÄKERHETSCHEF PÅ LINDEX

Vad är målet med vårt etikarbete?

Det är att på ett enkelt och tydligt sätt få alla som arbetar på och med Lindex att förstå grunderna för vårt etikarbete. Vi tjänar alla på att ha en tydlig etisk hållning i vår verksamhet.

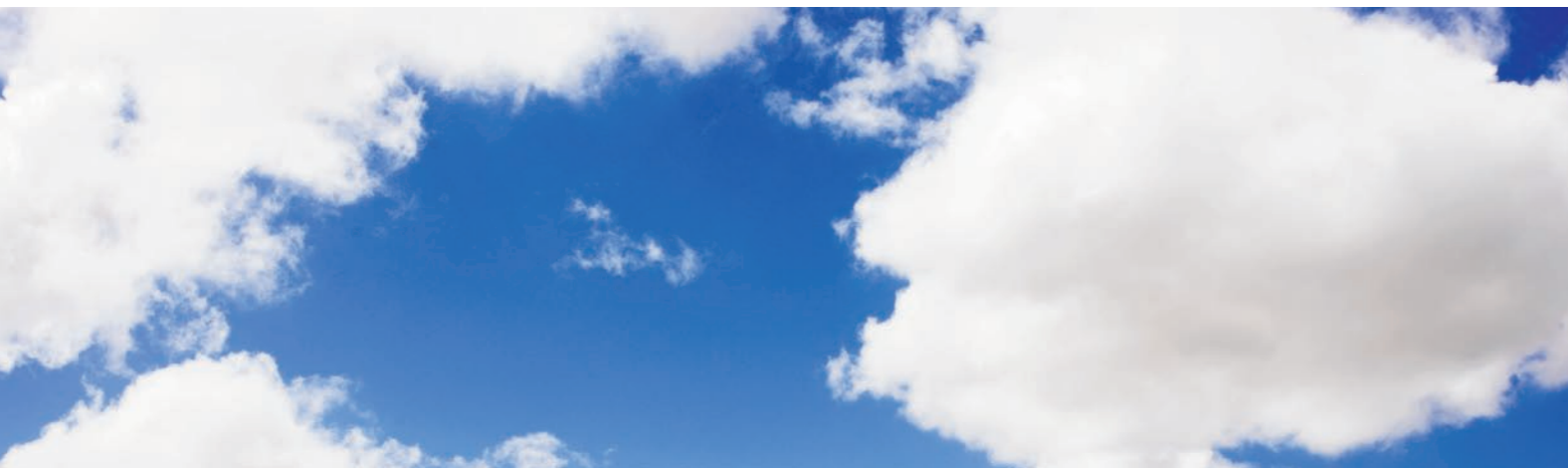
Hur kan vi motverka korruption, inklusive utpressning och mutor,

speciellt i de mer korrupta länder som Lindex har verksamhet i. I till exempel Ryssland som enligt organisationen Transparency International ligger på plats 146 av de mest korrupta länderna i världen?

Ja, det är ingen enkel uppgift. Vi på Lindex lägger stor vikt på utbildning, workshops och dialog. Att vi finns på plats och informerar om vårt sätt att se på etik är viktigt. Vi pratar också med alla våra medarbetare, inte bara chefer. Att ge konkreta exempel eller kluriga frågeställningar som man diskuterar omkring är också ett bra sätt att få fram vad vi på Lindex menar med god etik. Det är också viktigt att vara en föregångsbild på allt så att man förstår hur Lindex ser på detta med etik. Det får inte bara vara en massa snygga dokument och policys utan ett agerande som gör att man förstår innebörden i vårt etikarbete.

Vilka utmaningar med vårt etikarbete ser du framöver?

Att få alla medarbetare på Lindex att ha en gemensam syn på vad etik är. En annan utmaning är att få alla anställda att leva efter de etikregler vi har och förstå varför. Vi har på Lindex många olika kulturer och synsätt på vad som är etiskt rätt och fel, det kan skilja mycket mellan olika länder och kulturer. Framöver kommer vi dessutom finnas med verksamhet i fler länder och få nya medarbetare som ska förstå våra etikregler och värderingar.

På Lindex hemsida, www.lindex.se, kan du läsa mer om Lindex miljömål och följa status för dem.

Miljöaspekter har varit i fokus i hela Lindex organisation

Syftet med vårt miljöarbete är att minska belastningen på miljön både där produkterna produceras, under transport och i de länderna där produkterna säljs och används.

Vi arbetar hela tiden med att förbättra våra arbetsätt och bidra till en mer miljöanpassad produktkedja.

Samarbete för renare transporter

Lindex har en långsiktig strävan att minimera de koldioxidutsläpp vår verksamhet är orsak till. Godstransporter är en stor källa till Lindex koldioxidutsläpp. För att uppnå kostnadseffektiva, pålitliga och miljömässigt fördelaktiga transportlösningar tror vi att det är viktigt med samarbete – både med andra företag i branschen och med transportörerna.

Vi har under flera år ställt miljökrav på våra transportörer och under 2009 har extra fokus legat på transportörerna till havs. Tillverkningen av Lindex produkter sker främst i Asien och den allra största andelen, transporteras till Europa med fartyg. Sjöfarten som transportmedel har potential att ge låg miljöpåverkan, men det är stor skillnad mellan olika fartyg beroende på motorer och bränsle.

Renare sjöfrakt och minskat flyg

För att minimera miljöpåverkan av våra sjötransporter jobbar vi tillsammans med andra företag i Clean Shipping Project. Projektet har tagit fram en databas där olika rederiers fartyg och dess miljöpåverkan finns registrerade. Projektet är ännu i sin linda men vi hoppas att fler rederier ska ansluta sig och registrera sina fartyg i databasen. Då tror vi att det kan bli ett bra verktyg för att vi ska kunna

värdera olika rederier ur ett miljöperspektiv vid våra transportupphandlingar.

Flygfrakt har under 2009 bara använts i undantagsfall och bara 2,7 procent av alla varor har under 2009 transporterats med flyg eller kombinationer av sjö och flyg. Det är en stor minskning i jämförelse med föregående år då motsvarande siffra var 4,0 procent. Att minska andelen flygfrakt har varit en viktig fråga för oss och att endast 1,5 procent av alla Lindex varor transporterats med enbart flyg ser vi som positivt.

Projekt i samarbete med Vägverket

Under flera år har Lindex arbetat tillsammans med andra företag och Vägverket för att ställa miljökrav på vägtransporterna. Miljö är alltid en faktor när vi väljer leverantör och i vårt senaste transportörsavtal har vi även med miljökrav som en del av kontraktet.

Miljöval viktigt vid tjänsteresor

Under året har Lindex arbetat med att minska antalet tjänsteresor. Inför varje resa ska medarbetaren överväga om alternativa mötestekniker, som telefon- eller videokonferens, kan användas istället. Vid alla tjänsteresor ska miljöhänsyn vägas in och vid alla kortare resor, där restiden är mindre än sex timmar, ska tåg väljas. Lindex uppmuntrar, genom ett extra ekonomiskt påslag, medarbetare med tjänstebil att välja en miljöklassad bil. Vi är anslutna till en bilpool med miljöklassade bilar och vid hyresavtal ska miljöbilar väljas.

Totalt släppte Lindex ut cirka 1330 ton koldioxid till följd av våra tjänsteresor under 2009, en minskning med cirka 25 procent. Minskningen berodde till stor

del på att antalet tjänsteresor gjorda med flyg minskat men också på grund av att resor med bil har minskat under året.

El från förnyelsebara energikällor

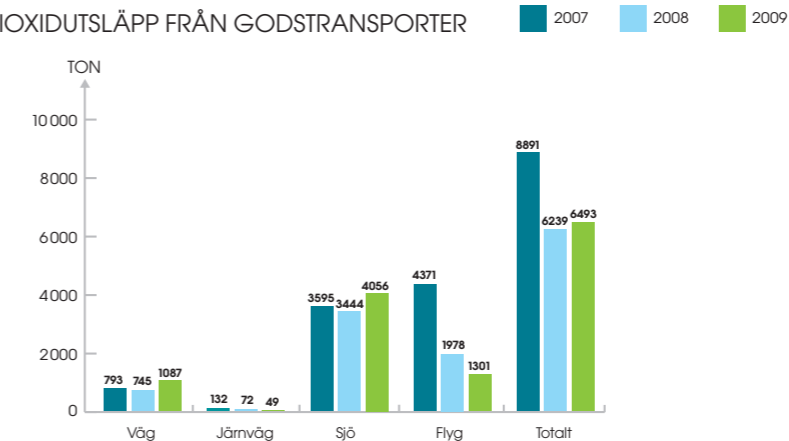
Lindex använder el från förnyelsebara energikällor, som sol, vind, vatten och biobränslen, på kontoren och i alla butiker där företaget har egna energiavtal i Sverige, Norge och Finland. Totalt under året använde Lindexkoncernen cirka 31 GWh el. 2008 var den totala redovisade förbrukningen 23 GWh. Ökningen beror till största delen på att fler Lindexbutiker har kunnat redovisa sin elförbrukning jämfört med tidigare. Lindex butiker använder den allra största delen el. I 85 jämförbara svenska butikerna minskade elförbrukningen med cirka 850 MWh eller cirka 7 procent under året. Lindex produktionskontor i Asien ökade sin elförbrukning under året till följd av utökad verksamhet; de är idag produktionskontor till hela Stockmannkoncernen.

Lindex arbetar med att säkerställa sina mätsystem för elförbrukningen, men till följd av olika elavtal och olika redovisningsmetoder i olika länder är den totala siffran fortfarande osäker. Under 2010 fortsätter arbetet med att ta fram gemensamma redovisningsmetoder för elförbrukningen för alla dotterbolag i Lindexkoncernen.

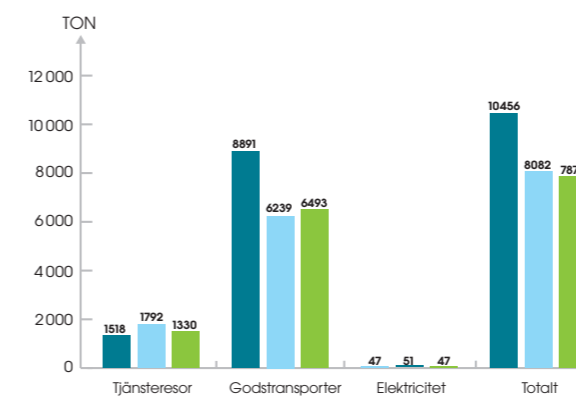
Minskade koldioxidutsläpp

Lindex har under 2009 minskat sina totala koldioxidutsläpp med 2,6 procent. Minskningen beror främst på att vi har minskat våra tjänsteresor med flyg samt transporterat färre varor med flyg.

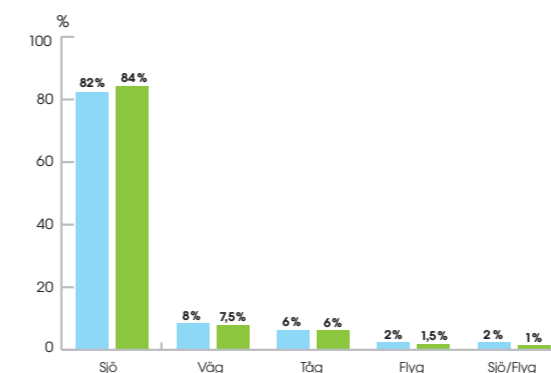
KOLDIOXIDUTSLÄPP FRÅN GODSTRANSPORTER

TOTALA CO₂-UTSLÄPP

FÖRDELNING AV GODSTRANSPORTER INFRAKT

Miljöpolicy

Vi erbjuder ett inspirerande prisvärt mode och tar samtidigt ansvar för en hållbar utveckling.

- Våra medarbetare har en hög medvetenhet om företagets miljöarbete och tar hänsyn till miljön i alla beslut.

- Vi uppmuntrar och stödjer våra leverantörers initiativ för en hållbar utveckling och följer upp att de uppfyller våra miljökrav.

- Vi håller oss uppdaterade på lagar och

förordningar inom miljöområdet. De ses som minimikrav och vi går ofta längre än vad lagstiftningen kräver.

- Vi deltar i externa forum och nätverk och samarbetar med andra företag, myndigheter och olika intresseföreningar för en bättre miljö.

- Vi har en öppen kommunikation om Lindex miljöarbete och rapporterar om vår miljöpåverkan både internt och externt.

Hallå där...

EMMA ALBINSON, TEAMLEDARE PÅ LINDEX LOGISTIKUTVECKLING

som under året arbetat med Clean Shipping Project och under flera år jobbat med Vägverket och andra företag i ett transport- och miljöprojekt.

Varför är det viktigt med samarbete i miljöfrågorna?

Ju fler som står bakom och ställer samma typ av krav desto bättre är det - transportörerna vet vad de ska förhålla sig till och vi får stort inflytande när det är många stora företag som står bakom kraven. Då märker vi att transportföretagen lyssnar mer på oss som transportköpare.

Hur kan Lindex göra sina sjötransporter mer miljövänliga?

Det är svårt för frakten köps i flera led, men jag tror på sikt att Clean Shipping Projects databas blir ett bra verktyg för oss att ta beslut utifrån. Under året har det kommit en ny version som vi är mycket nöjda med.

Vad står i fokus när det gäller transport och miljö på Lindex under 2010?

Vi ska samordna transporter av vad vi kallar icke kommersiellt gods, till exempel marknadsföringsmaterial, till butikerna. Detta material ska nu skickas tillsammans med annat gods och på det sättet får vi mer fyllda och färre transporter till varje enskild butik. Dessutom ska vi undersöka möjligheten att börja med returemballage till våra baltiska butiker, något som vi redan använder i Norden.

Jakten på minskad energiförbrukning har gett resultat

Under året har alla Lindex medarbetare varit på jakt. Under en tvåårsperiod, fram till och med 2010 har Lindex som ambition att minska sin totala energianvändning med 10 procent. Som ett led i detta arbete har vi under året startat Energijakten – ett initiativ där vi samlar alla våra miljöaktiviteter som sparar energi.

Genom att tänka energismart i hela kedjan finns mycket energi att spara. Bara på ett år har elförbrukningen i de svenska butikerna minskat med sju procent mätt på butiksyta.

De små åtgärderna gör störst skillnad

Målet med energijakten är att minska elförbrukningen med tio procent på två år, räknat på butiksyta. För att uppnå målet har Lindex jobbat på tre plan.

Butiker som redovisat orimligt hög energiförbrukning har vi granskat närmare för att identifiera bakomliggande orsaker. Där har vi ofta funnit att butikernas elmätare varit kopplade till externa saker, som till exempel andra butiker eller att kylanläggningen har varit helt fel inställd. Nya butiker har utrustats med ny miljövänligare teknik, som till exempel fasadskyltar med LED-belysning, automatisk släck- och tändning och lägre watt på allmänbelysningen i butik och färre antal, men effektivare spotlights.

Dessutom har alla butiker jobbat enligt den så kallade "heta listan" – en lista med små energibesparande åtgärder som till exempel att låta rulltrappan gå bara när

det finns kunder i den, att använda timers och att hitta bra rutiner för hur man sätter på och stänger av belysningen.

Tävling för engagemang

Det visade sig att det faktiskt är alla de små åtgärderna som ger störst effekt, vilket gör att det är butiksmedarbetarnas energibeteende som till stor del styr förbrukningen. För att få alla engagerade och med på tåget startade Lindex därför en Energijaktstävling bland företagets svenska butiker. Vinnaren var butiken i Gislaved som minskade sin förbrukning med hela 17 procent.

Miljöfokus i norska butiker

Under året har 12 Lindexbutiker i Norge miljöcertifierats enligt det norska certifieringsorganet Miljöfyrtorn. Certifieringen har gjorts i samarbete med hyresvärderna Steen & Ström, som under året har certifierat flera av sina köpcenter. För att certifieras har butikerna bland annat gjort en miljöanalys med handlingsplan. De har sett över sin arbetsmiljö, energianvändning, inköp- och materialanvändning samt avfalls- och utsläppshantering.

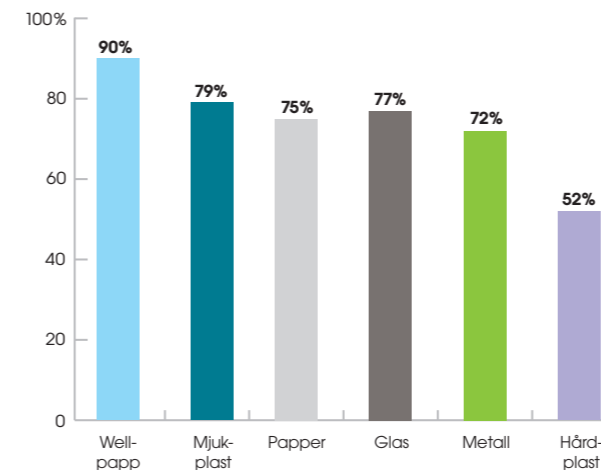
Två gånger om året genomför de här butikerna tillsammans med hela köpcentret en kampanj som kallas Gott val vilket gör det enklare för kunden att välja det miljövänligare alternativet. Lindex butiker har under dessa kampanjer speciellt visat upp våra ekologiska plagg. Mer information om miljöcertifieringen finns på Miljöfyrtorns hemsida www.miljofyrtorn.no.

Plastpåsar och sortering i butikerna

Under året har Lindex e-handelsbutik börjat använda förpackningspåsar av återvunnen plast. Påsen är tillverkad av minst 90 procent återvunnet material.

Alla butiker i Sverige, Norge och Finland källsorterar efter de lokala förutsättningar som finns. Vi jobbar för att kunna källsortera i samtliga länder som vi har verksamhet i, men lokala förutsättningar har gjort att det på vissa marknader inte varit möjligt.

KÄLLSORTERING I LINDEXT BUTIKER*

*Baserat på 268 av 395 Lindex-butiker.

När flaggskeppsbutiken i Göteborg i Sverige byggdes om, under 2009, var minskad energianvändning i fokus, något som verkligen har gett resultat. Sedan nyöppningen i mars har butiken minskat sin elförbrukning med mer än en tredjedel.

Lindex fem tips för minskad energiförbrukning i butik

1. Gör ett schema för hur butiken tänds upp och släcks ned vid öppning och stängning.
2. Starta rulltrappan strax innan öppning och låt den gå enbart när det finns kunder i den.
3. Se över värmegraden ovanför entrén: Är den rätt inställd för dagens väder?
4. I den mån det går, använd endast lågenergilampor.
5. Se över tider som butikens skyltfönster bör lysa och ställ in timern efter dessa tider.

Hallå där...

AGNETA ANDERSSON,
BUTIKSCHEF I GISLAVED

som vann 2009 års Energijaktstävling i Sverige och som minskade energiförbrukningen med 17 procent.

Vad har ni gjort för att vinna?

Vi har haft fokus på detta redan från start och bestämde oss tidigt för att vinna. Det är viktigt att alla medarbetare är delaktiga och engagerade och det har vi verkligen varit.

Vi har en gammal lokal med gamla lysrör, spotlights och belysning som drar mycket el. Lysrören bytte vi ut till nyare varianter och där vi har haft möjlighet har vi satt upp timrar. Tidigare har vi haft belysningen på hela nätternas men nu när vi satt upp timers, lyser till exempel skyltfönsterbelysningen fram till klockan ett på natten och sedan släcks den. Våra gamla spotlights, som är riktiga miljöbovar, tändes vi numera bara några minuter innan butiken öppnar.

Vi är också noggranna med att släcka utrymmen som vi inte använder. Tidigare har belysningen ständigt varit på i fikarummet och andra småutrymmen, nu släcker vi lamporna så fort vi lämnar rummet.

Hur har du fått medarbetarnas engagemang?

De har varit engagerade och visat delaktighet från start. Vårt mål var som sagt att vinna hela tävlingen. Det är det lilla som gör det, man behöver inte göra så stora förändringar eller som ordspråket säger, många bäckar små...

Vad är fokus framåt?

Vi fortsätter att jobba med att sänka vår elförbrukning. Det handlar om vår jord och alla som kan bidra tycker jag ska göra det. Jag är övertygad om att vi kan halvera vår förbrukning även under nästa år!

Ny miljökod för renare vatten

Alla Lindex leverantörer som har egna våtprocesser omfattas från och med 2009 av en ny miljökod. Leverantörerna rankas i färgerna grönt, gult eller rött beroende på hur bra de klarar kraven. En leverantör med en grön rating har ett miljöarbete som är i nivå med Lindex krav. En gul eller röd rating betyder att leverantören har mer att göra, men det exkluderar inte leverantören från att leverera till Lindex.

– Genom att inte bara välja gröna leverantörer påverkar vi fler leverantörer att börja arbeta med miljöaspekter. Miljöhänsyn är en del av överenskommelsen med en ny leverantör och om rankingen är röd kan vi fortfarande jobba med dem men i vårt avtal med dem inkluderar vi åtgärder som de måste genomföra för att leverantören ska röra sig uppåt i vår ranking, säger Ingela Lind, projektledare för miljö-koden, på Lindex.

Miljökrav mot leverantörer

Eftersom Lindex inte har någon egen produktion ställer vi sedan lång tid tillbaka miljökrav på våra leverantörer genom vår uppförandekod. Där ställer Lindex bland annat krav på att leverantörerna ska följa gällande miljölagstiftning och att kemikalier och avfall hanteras på ett säkert sätt med tanke på fabriksarbetarnas hälsa och för att inte skada miljön.

Men miljökraven i den uppförandekod som Lindex använder är anpassad för sömnadsfabriker, som är de leverantörer som vi i första hand har direktkontakt med, medan den största miljöpåverkan vid textilproduktion sker vid våtprocesser, som till exempel färgning, tryckning och tvättning. Vi tycker därför att det är viktigt att även försöka påverka leverantörerna som arbetar med våtprocesserna i företagets produkter.

Under året har Lindex därför börjat jobba med en ny miljöuppförandekod som alla leverantörer som har egna våtprocesser skriver under. Där ställs bland annat krav på vattenrening, gränsvärden för utsläpp, analyser och kemikaliehantering. Även vissa större leverantörers underleverantörer har frivilligt blivit miljögranskade.

– Det har funnits en stor samarbetsvilja hos leverantörerna, de är öppna och villiga att förbättra sig. Vi kan också se att medvetenheten om miljöfrågorna hos leverantörerna har ökat sedan vi startade det här projektet, säger Ingela Lind.

Miljöutbildning och information till leverantörerna

De nya miljökraven följs upp genom miljöinspektioner, som genomförs av Lindex egna CSR-inspektörer, som även arbetar med att göra inspektioner för den sociala uppförande-

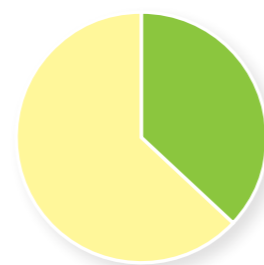
koden. Under året har alla CSR-inspektörerna fått utbildning i den nya miljö-koden och hur de i sin tur ska kunna utbilda och informera leverantörerna i miljöfrågor.

De vanligaste problemen vi har sett hos leverantörerna under året är att det saknas skrivna rutiner kring hur fabriker ska hantera farligt avfall och att vattenanalysprover saknas. I Bangladesh och Kina finns det fortfarande problem med hur kemikalier lagras och hanteras och att skyddsutrustning inte används. I gemensamma utbildningsprojekt med leverantörerna, som startar under 2010, är målet att komma tillräta med detta.

Runt tjugo procent av Lindex klädinköp kom under 2009 från leverantörer som har skrivit under de nya miljökraven och där miljöinspektioner har genomförts.

Vi har självklart som mål att kunna säkerställa miljöstandarden hos fler underleverantörer. Det är ett långsiktigt arbete och eftersom Lindex inte har direktkontakt med de flesta fabriker som jobbar med våtprocesserna måste det ske genom ett samarbete med huvudleverantörerna som är de sömnadsfabriker som vi ingår avtal med. Under 2010 fortsätter Lindex med det arbetet. Vi ska också jobba med flera lokala miljöprojekt för att ytterligare stödja leverantörerna att utvecklas inom miljöområdet.

NIVÅER LEVERANTÖRER MILJÖKODEN

Bangladesh

I Bangladesh är miljö- och vattenföroreningar från textilindustrin ett stort problem. Orenat vatten, avfall och slam tas inte alltid om hand korrekt. Många fabriker har också ofta begränsad kunskap om miljö och miljöarbete. En av Lindex leverantörer som både färgar och trycker tyger på en fabrik utanför Dhaka i Bangladesh, har gått från att vara en röd leverantör till att idag ligga på en gul nivå. Leverantö-

ren har ingått i ett miljöprojekt, som Lindex har genomfört tillsammans med lokala organisationer och som gett stöd och information om vilka miljöinsatser som behöver göras. Leverantören har under året byggt en helt ny vattenreningsanläggning och samtidigt blivit allt mer intresserad av miljöarbete även inom andra områden. Målet är nu att fortsätta detta arbete så att leverantören når en grön nivå.

Hallå där...

HUMAYUN KABIR

som ansvarar för vattenreningsanläggningen hos en av Lindex leverantörer i Bangladesh.

Vad har ni gjort för att minska miljöpåverkan under 2009?

Vi är idag medvetna och inser vilken påverkan på miljön vår verksamhet har. Under året har vi inte bara byggt ett nytt vattenreningsverk utan också sett över andra miljöaspekter och blivit mer engagerade i sociala frågor.

Vad betyder miljöarbetet för er?

Det är så klart väldigt viktigt både för oss som företag och för vårt land. Den dagliga kostnaden för att driva vår vattenreningsanläggning är en väl värd investering för den kommande generationen.

Vilka utmaningar ser du i Bangladesh när det gäller miljöfrågor?

Vatten är det viktigaste som finns för människan och vi har en stor utmaning framför oss att se till att förbättra landets vattensituation. Jag är engagerad och väldigt stolt över att få vara med i vårt miljöarbete, och på det sättet vara med att minska vår påverkan på miljön.

Begränsning av kemikalier

Vid tillverkning av kläder används det kemikalier för till exempel färgning, tryck och tvättning. Lindex arbetar aktivt för att begränsa användningen av skadliga kemikalier i alla våra produkter, både för miljöns skull, för medarbetare inom leverantörskedjans bästa och för kundernas säkerhet.

Lindex har en lista på kemikalier som antingen är helt förbjudna att använda eller enbart tillåtna inom angivna, ofarliga gränsvärden i produktionsprocessen. Våra leverantörer förbinder sig skriftligen att följa restriktionerna.

Hela kemikalielistan finns publicerad på Lindex hemsida, www.lindex.se.

Oberoende laboratorier gör regelbundet tester för att vi ska vara säkra på att leverantörerna följer de krav vi har. Under 2009 testade Lindex cirka 10 procent av alla

artiklar. Artiklarna väljs ut slumpmässigt.

Främst kontrollerades förekomst av allergena dispersionsfärgar, bly, cancerframkallande azo-färgämnen, kadmium, formaldehyd, ftalater, sexvärdigt krom, Nonylftenoletoxylat (NPEO), Perfluoroktansulfonsyra (PFOS), Perfluoroktansyra (PFOA) och pH-värden.

Under 2009 har Lindex fokuserat extra på ftalater och NPEO i kläder och bly i smycken. Ftalater används som mjukgörare i plasttryck. NPEO används i en rad olika textilprocesser. Kemikalien är framförallt ett miljöproblem; det är när ämnet bryts ner till nonylfenol och kommer ut i vattnet som det blir miljöfarligt.

Omkring 10 procent av produkterna som testades underkändes. NPEO och felaktigt pH-värde stod för majoriteten av de underkända proven. Fler produkter underkändes i jämförelse med föregående år, främst på

grund av att fler tester av NPEO har gjorts. NPEO är en kemikalie som är komplicerad att komma till rätta med eftersom den kan användas i många olika processer. Det innebär att när vi hittar NPEO i en produkt är det ändå svårt att spåra var i kedjan den kommer ifrån. Det kan till exempel förekomma vid produktion av textilfibren eller i tvätmedel vid vissa tvättar tidigt i processen.

Om en produkt underkänns får leverantören ändra i sin process för att klara kemikaliekraven, om han inte klarar det så annulleras ordern. Inga produkter som har underkänts i kemikalieproverna går till försäljning.

Lindex fortsätter att testa cirka 10 procent av alla artiklar under 2010 och fokuserar på att främst fasa ut NPEO.

Kvalitetsarbete i hela organisationen

Varje år gör Lindex mer än 20 000 kvalitetstester och kvalitetskraven är hårda. Alla som jobbar med design och inköp av Lindex produkter är samtidigt ansvariga för att säkerställa kvalitet och produktsäkerhet.

– Lindex har en hög kvalitetsnivå och våra kunder förväntar sig en god kvalitet när de handlar hos oss. Min uppgift är bland annat att säkra att vi hela tiden levererar det, säger Agneta Häll, kvalitetsansvarig på Lindex.

Agneta jobbar på Lindex inköpsutvecklingsavdelning - en avdelning med sex medarbetare som arbetar med att säkerställa kvalitet, produktsäkerhet, kemikalieanvändning, uppförandekod, ekologisk bomull och att hitta nya hållbara fibrer. Agneta ansvarar för att säkerställa kvalitet och barnsäkerhet.

– Jag jobbar med första delen inom kvalitetsarbetet, men det stora jobbet görs egentligen på våra kontor i produktionsländerna av våra testkoordinatorer. Deras jobb är att testa alla produkter. Innan fabriken får klarsignal att starta produktionen av en produkt måste alla tester vara godkända. Plaggen tvättas och mäts, vi tittar på färghållighet så att färgen inte gnuggar av sig, vi gör nickeltest och ser att trikåplagg inte vrider sig efter tvätt och att plagget ser bra ut.

Kvalitetstester på alla produkter

På alla Lindex produktionskontor jobbar det testkoordinatorer. Till sin hjälp har de samma typ av minilaboratorium bestående av bland annat tvättmaskiner, ljusskåp och tester för nickel. Testerna följer samma regler och rutiner i alla länder och görs på så gott som alla artiklar.

– Testkoordinatorer är spindeln i nätet för alla testrutiner. Förutom att göra alla de egna testerna är de också ansvariga för att skicka produkterna till externa testlabora-

torier, som vi använder för mer avancerade tester av till exempel solskyddsplagg.

Stötta och coacha i kvalitet

Är det något som är oklart så är det med Agneta som testkoordinatorerna stämmer av. Hon fungerar som en kvalitetscoach och rådgivare till hela design- och inköpsavdelningen.

– Våra kvalitetskrav finns inskrivna i avtalen med leverantörerna och själva arbetet för att säkra produktkvaliteten görs av alla på inköpsavdelningen. Jag stöttar organisationen och ger dem verktyg och kunskap att ställa rätt krav och upptäcka fel.

Cirka 90 procent av produkterna får godkänt redan från början, medan de övriga måste korrigeras på något sätt. Oftast kan leverantörerna förändra något i produktionen så att de når upp till kraven, men kan de inte säkerställa tillräcklig kvalitet annullerar Lindex ordern.

Agneta är från början utbildad herrskräddare och har tidigare bland annat jobbat med sömnad av tekniskt avancerade sportplagg.

– Jag tyckte det var väldigt spännande med det funktionella och det tekniska och såg vikten av kvalitet. Då väcktes intresset med tekniken i kombination med modeproduktion och jag utbildade mig till textilingenjör. Idag är det väldigt värdefullt med att kunna båda delarna i mitt jobb. Jag har en förståelse för helheten.

Säkerhet i fokus för barnkläder

Gäller det ett barnplagg finns det dessutom en hel checklista med säkerhetskrav som plaggen kontrolleras efter. Alla som

jobbar med barnprodukter följer listan som fungerar som en manual där alla detaljer specificeras, till exempel längd på snoddar och huvors utformning. Designers, inköpare och assistenter stämmer av med den efterhand och garanterar på så sätt att plaggen är helt säkra.

– Det är viktigt att det blir rätt från början. Designas produkten rätt sparar vi mycket arbete och minimerar risken att det blir fel senare.

Produktionen sker också med säkerheten i fokus. Ingen leverantör får börja producera barnkläder för Lindex utan att vi varit i fabriken och säkerställt att rätt utrustning finns. Bland annat finns det nåldetektorer som alla barnkläder granskas i för att säkerställa att inga avbrutna eller kvarglömda nålar finns kvar i plaggen.

Lindex barnplagg följer kraven i den europeiska standarden angående säkra barnkläder (EN 14 682). Agneta sitter också med i den grupp som jobbar med utveckling av den europeiska barnsäkerhetsstandarderna.

– Säkerhetskraven måste hela tiden vara under uppdatering och utvecklas med modet och med nya material och produkter.

Kvalitetsarbete hela vägen

Efter testfasen fortsätter kvalitetsarbetet under hela produktionsprocessen. På alla produktionskontor finns det kvalitetskontrollanter som är med vid själva produktionen. De är dagligen i fabriken under produktionen och slutinspekterar varorna innan de får godkännande för leverans.

EN DAG MED AGNETA HÄLL

8.30 Läser och kollar av mailen

Våra produktionskontor ligger flera timmar före mig i tid så när jag kommer in på morgonen har jag oftast mail med frågor från dem. Idag undrar testkoordinator i Shanghai hur ett svar på ett brandtest på en fuskpälssjaka från ett externt laboratorium ska tolkas. Jag ringer henne och vi diskuterar det.

10.00 En runda på inköpsavdelningen

En av våra inköpare funderar på att köpa in en ny typ av vindtät jacka och vi diskuterar vad som är kraven för att ett tyg ska räknas som vindtätt. En av assistenterna kommer förbi från barnavdelningen och undrar om hon har mått rätt gällande en snodd på en barnjacka som sitter på ett nytt sätt.

13.00 Säkerhetsutbildning för assistenter

Efter lunch har jag en säkerhetsutbildning för våra inköps- och designassistenter på barnavdelningen. De gör en stor del av arbetet med att kontrollera att alla säkerhetskrav på barnkläderna följs. Det är därför jätteviktigt att de är kunniga och uppdaterade.

15.30 Svarta butik

När jag kommer tillbaka har en butik mailat och frågar om knäppningen på en bh är nickeltestad och vad en tvättsymbol betyder. Jag svarar dem att alla våra accessoarer är nickeltestade och förklarar innebörden av tvättrådssymbolerna, så att de i sin tur kan svara kunderna.

Djurrättspolicy

Lindex har valt en restriktiv hållning gällande produkter tillverkade av päls eller skinn. Äkta päls får inte förekomma i sortimentet. Endast skinn från köttproducerande djur får användas. Vi tillåter inte att kosmetiska slutprodukter testas på djur.

Lindex tar avstånd från mulesing, det ingrepp som utförs på merinofår i Australien för att förhindra flugangrepp. Vi har beslutat att styra inköpen mot andra ursprungsländer och leverantörer i Australien som kan garantera mulesingfri merinoull. Syftet är att öka trycket på fåruppfödare som fortfarande utför mulesing. Lindex accepterar inte metoden med klämmor som alternativ till mulesing.

3 korta frågor...

1. VAD SER DU SOM DEN STÖRSTA UTMANINGEN NÄR DET GÄLLER UPPFÖRANDEKODEN, UTIFRÅN DIN ROLL?
2. HUR KAN VI BLI BÄTTRE?
3. VAD KAN DU BIDRA MED?

Ingalill Ulvdell, produktchef på Lindex barnavdelning

1. Mode ändras fort och vi jobbar hela tiden med att korta våra ledtider. Risken finns att vi äventyrar kraven i uppförandekoden genom vårt sätt att jobba. Eftersom vi tycker att det är viktigt att våra produkter produceras under schyssta förhållanden gäller det att hitta ett sätt att arbeta som inte går ut över arbetarnas rättigheter. Det gäller att hitta en bra balans.
2. Att göra uppförandekoden till en naturlig del av inköpsprocessen, i alla led. Varje inköpare måste vara mer medveten om uppförandekodnivån i de fabriker vi använder, och föra en dialog med våra leverantörer.
3. Jag hoppas kunna bidra med motivation och engagemang samt en aktiv dialog med både inköpare, produktionskontor och enskilda leverantörer.

Anna-Karin Bengtsson, produktchef på damavdelningen och tidigare produktionskontorschef i Shanghai

1. Att balansera arbetet för mänskliga rättigheter med viljan att göra bra affärer. Om vi ställer orimliga krav finns risk att förfalskade dokument och mutor börjar cirkulera, och vi är ju inte ute efter resultat som ser fina ut bara på pappret.
2. Vi måste fortsätta att pusha och stötta leverantörerna genom att själva visa engagemang och föra dialog om hur viktigt vi tycker att detta är.
3. Ifrågasätta vilka leverantörer vi jobbar med, och säkerställa att de nya verkligen är okej att jobba med.

Ingrid Porss, inköpare på Lindex barnavdelning

1. Att få ihop parametrarna bästa produkt, bästa pris och en bra uppförandekodstandard. Det gäller också att gå varsamt fram så att vi kan behålla de bästa leverantörerna. Vi måste vara lyhörda för de fabriker som har stor potential att förbättra sin uppförandekodsituation.
2. Som inköpare måste vi bli bättre på att följa upp om en förbättring har gjorts eller inte.
3. Om två fabriker erbjuder ungefär samma pris är det självklart att välja den med bäst uppförandekodstatus. Min erfarenhet är att det förfarandet sätter fart på förbättringsarbetet.

Sara Bergström, produktionskontorschef i Hong Kong

1. Många fabriker som blivit inspekterade av externa revisionsföretag har fått väldigt bra resultat på kort tid, vilket gör oss misstänksamma. Vi är "positivt skeptiska" och behöver lägga mer tid på att undersöka om situationen i fabrik verkligen är så bra som den ser ut på papper.
2. Det känns sunt att vi som företag inte enbart ser till minsta öre när vi väljer leverantör, utan ser till en hållbar helhet och gör val som bäst försvarar det vi står för, både affärsmässigt och som ansvarstagande företag.
3. Vi borde kanske göra fler oanmälda besök på fabrikena. Dock bör vi framför allt medverka till att uppförandekodkraven är något vi ständigt har med oss i de enkla men viktiga besluten.

Har du synpunkter eller frågor kring vår CSR-rapport hör gärna av dig till oss.

AB Lindex
Box 233
401 23 Gothenburg
SWEDEN

Sara Winroth,
Miljöchef och CSR-kommunikatör
Telefon: +46 (0)31 739 50 00
E-mail: info@lindex.com